

Los seres imposibles - Antón Castro

Després del mimetisme decimonònic, el segle vint ha convertit la superstició en fantasia, les pors ancestrals en joc i artifici refinat. Álvaro Cunqueiro va evolucionar del surrealisme a la reconstrucció mitològica i el postmodernisme ha recuperat els bestiars medievals amb un deix d'ironia i impermeabilitat. *Los seres imposibles* és el quart llibre de relats d'Antón Castro (la Corunya, 1959), un narrador que, com Italo Calvino, sap que lleugeresa és una de les característiques del rigor i la precisió: ¿es pot narrar la transformació d'una noia en granota amb demores tedioses o amb falsa amenitat? El somni i la falla, la *copla* i la *conseja* exigeixen una combinació entre el lèxic popular i la serena cerimóniositat dels mags. Antón Castro trasplanta la tradició gallega a un territori que no és la Meseta però tampoc el Mediterrani: si hi va haver un Tigre del Maestrazgo, ¿per què no recrear-ne d'altres en la fauna local?

La meitat de la tasca del narrador de fantasies és l'ambientació. Castro convoca ermites abandonades, cavalls salvatges, tavernes quimèriques, pobles desolats i la remor dels rius interiors, i crea una teranyina de significants on no importa tant que el desenllaç sigui inesperat com que la quimera estigui impecablement construïda. Els llibres de relats de l'autor posseeixen una lògica pròpia que fa que només els cecs vegin els éssers invisibles.

Fernando Savater ha deixat escrit que els personatges de ficció no han de servir perquè ens hi identifiquem, sinó per identificar-nos: per aclarir-nos i definir-nos a nosaltres mateixos. A *Los seres imposibles*, ciclops, dracs, bruixes, gegants, corbs albins, cabrers salvatges i ciutats submergides formen un catàleg d'aproximacions al lector possible.

Al capdavant, l'opció del narrador no és folklòrica ni sociològica, sinó literària. És per això que s'envolta de personatges com el poeta Marcial, Zenobia Camprubí, Jesús Moncada, el mag Merlí o Enrique Vila-Matas. No ens ha d'estranyar que al final, en l'epíleg titulat *El escritor imposible*, Antón Castro reconegui la impossibilitat de convertir en paraules els dictats dels somnis i es resigni a esperar el miracle suprem: la transformació de l'escriptor en monstre o en ésser impossible.